

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 4. Omnes Fortunæ, omnes vrbium & hominu[m] casus animo esse
præmeditandos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

quidem incurrit. Modò nostras in nos manus
 aduocat, modò suis contenta viribus inuenit
 pericula sine auctore, nullum tempus exceptum
 est, in ipsis voluptatibus causa doloris oriuntur.
 Bellum, in media pace, consurgit, & auxilia
 securitatis in metum transeunt, ex amico ini-
 micus, hostis ex socio. In subitas tempestates,
 hibernisq; maiores, agitur æstiuam tranquillitas
 sine hoste patimur hostilia; & cladis causas, si
 alia deficiunt, nimia sibi felicitas inuenit. In-
 uadit temperatissimos morbus, validissimos
 Phthisis, innocentissimos pœna, secretissimos
 tumultus.

§. IV.

Omnes Fortune ictus, omnes urbium &
 hominum Casus animo esse præ-
 meditandos.

Eligit aliquid noui casus, per quod velut ob-
 litis vires suas ingerat. Quidquid longa series,
 multis laboribus, multa Dei indulgentia stru-
 xit, id vnus dies spargit ac dissipat. Longam
 moram dedit malis properantibus, qui diem dis-
 xit, horam, momentúmque temporis, euertentibus
 imperijs sufficere. Esset aliquod nostra im-
 becillitatis solatium, rerúmque nostrarum,
 tanta celeritate repararentur cuncta, quantum
 finiuntur. Nunc incrementa lentè exeunt, se-
 stina-

Finatur in damnum: nihil priuatum, nihil publice stabile est: tam hominum, quam urbium fata voluntur. Inter placidissima, terror existit, nihilq; extra tumultuantibus causis, mala unde minimè expectantur, erumpunt. Quae domesticis bellis, steterant regna, quae externis, impellente nullo, ruunt. Quota quaq; felicitatem ciuitas pertulit? cogitanda ergo sunt omnia, & animus aduersus ea, quae possunt euenire firmandus. Exilia, tormenta, bella, morbos naufragia meditare, potest te patria, potest patriam tibi casus eripere: potest te in solitudinem abycere, potest hoc ipsum, in quo turba suffocatur, fieri solitudo. Tota ante oculos sortis humana conditio ponatur: nec quantum frequenter euenit: sed quantum plurimum potest euenire, praesumamus animo, si nolimus opprimi, nec ullis inusitatis velut nouis obstupesceri. In plenum cogitanda fortuna est. Quotiens Asia, quotiens Achaia urbes, vno tremore, ceciderunt? Quot oppida, in Syria? quot, in Macedonia, deuorata sunt? Cyprum quotiens vastauit haec clades? Quotiens in se Paphus corruit? frequenter nobis nunciati sunt totarum urbium interitus: & nos, inter quos frequenter ista nunciantur, quota pars omnium sumus? Consurgamus itaq; aduersus fortuita, & quid-

quid inciderit, sciamus non esse tam magnum, quam rumore iactetur. Ciuitas arsit opulenta, ornamentumq; Prouincialium, quibus & inserta erat, & excepta, vni tamen imposita, & huic non altissimo monti. Omnium istarum ciuitatum, quas nunc magnificas, ac nobiles audis, vestigia quoq; tempus eradet. Non vides, quemadmodum, in Achaia, charissimarum vrbiu[m] iam fundamenta consumpta sunt: nec quicquam extet, ex quo appareat, illas saltem fuisse? non tantum manufacta labuntur, non tantum humana arte atque industria posita vertit dies. Iuga montium diffluunt, tota desedere regiones. Operta sunt fluctibus, quae procul à conspectu maris stabant. Vastauit ignis colles, per quos elucebat: erosit & quondam altissimos vertices, solatia nauigantium, ac speculas ad humilem arenam deduxit. Ipsius naturae opera vexantur, & ideo, equo animo, ferre debemus vrbiu[m] excidia. Casura omnia extant: omnibus exitus manet; siue interna vi statumq; praclusi venti, pondus, sub quo tenentur, excusserint: siue torrentium in abdito vis obstantia effregerit: siue flammaram violentia compaginem soli ruperit: siue vetustas, à qua nihil tutum est expugnauerit minutatim: siue grauitas cali eiecerit populos, & situs deserta

corruerit. Enumerare omnes fatorum vias longum est. Hoc unū scio; omnia mortaliū opera, mortalitate damnata sunt: inter peritura, viuimus.

§. V.

Multa, post casum, altiūs surgere.

Hac ego atque eiusmodi solatia admoueo Liberali nostro, incredibili quodam patriæ suæ amore, flagranti: quæ fortasse consumpta est, ut meliūs excitaretur. Sæpe maiori fortuna locū fecit iniuria; multa ceciderunt, ut altiūs surgant, & in maius. Timagenes felicitati urbis inimicus aiebat, Roma sibi incendia ob hoc unū dolori esse, quòd sciat meliora resurrectura, quàm arsisset: in hac quoque vrbe verisimile est, certaturos omnes esse, ut maiora certioraque, quàm amisere, restituantur. Sint utinā diuturna, & melioribus auspicijs in ænum longius condita. Nam huic colonie, ab origine sua, centesimus annus est, etas ne homini quidē extrema. Deducta in hanc frequentiam, loci opportunitate, conualuit. Quæ tamen grauissimos casus intra spatium humana pertulit senectutis.

§. VI.

Omnibus eadem esse, in Mundo, Fortune pericula; nec quenquam à communi lege mortalium se se eximium debere arbitrari.